

Požiadavky na pracovnú silu v kontexte zmien na trhu práce

príspevok na konferencii „Zosúladovanie požiadaviek trhu práce s odbornou prípravou v Slovenskej republike“, 26. jún 2007, Bratislava

*PhDr. Eneke Hanzelová, CSc.
Inštitút pre výskum práce a rodiny
hanzelova@sspr.gov.sk*

Metamorfózy trhu práce: dopyt po práci verzus ponuka práce

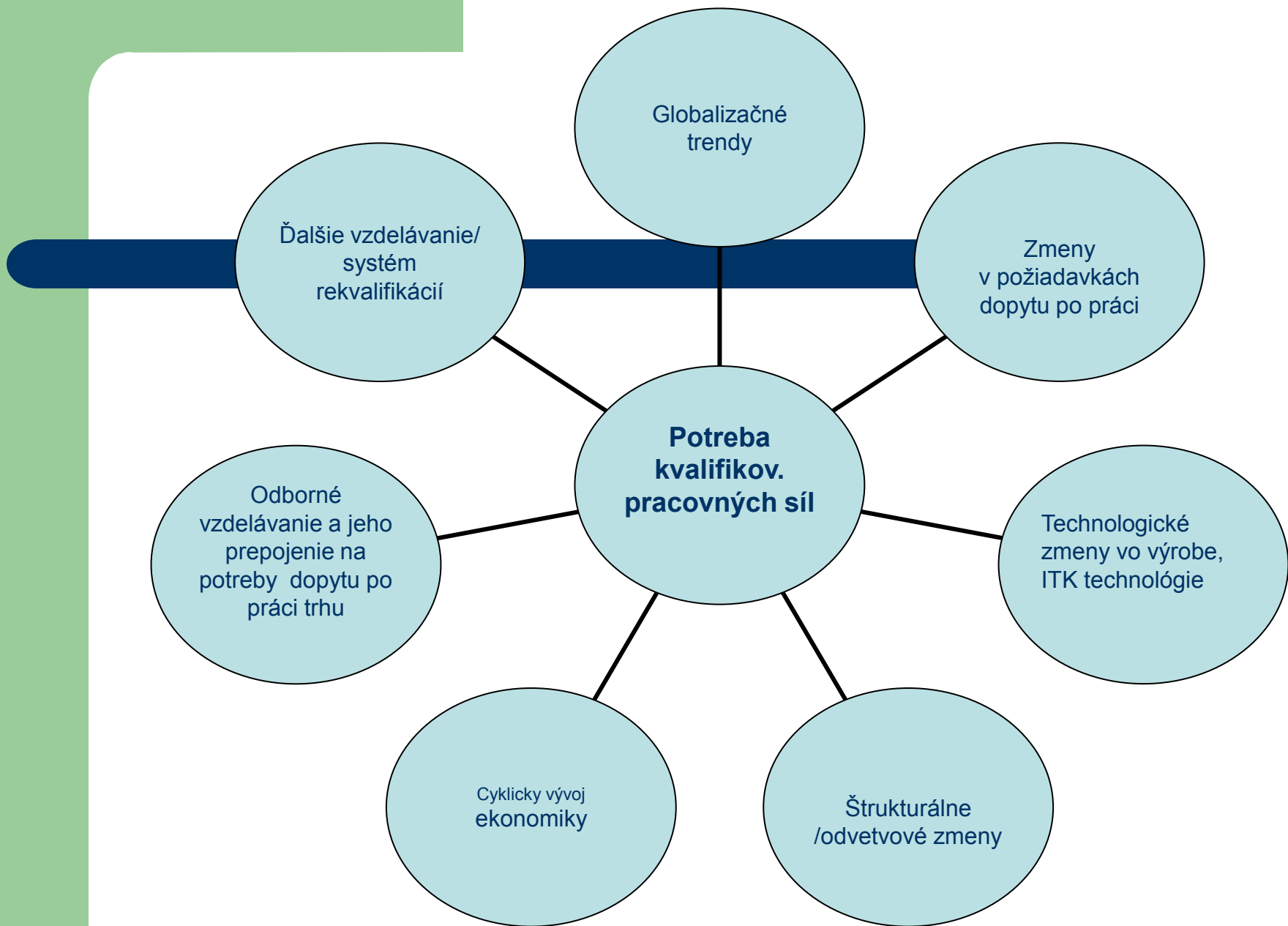
- previs dopytu po práci v segmente kvalifikovanej a odborne pripravenej pracovnej sily - nová realita trhu práce SR
- neobsadené pracovné pozície v hutníctve, elektrotechnickom priemysle, strojárstve, železničnej doprave, stavebníctve na strane jednej
- na strane druhej – relatívne vysoká nezamestnanosť, vysoká dlhodobá nezamestnanosť a vysoká úroveň nezamestnanosti v jednotlivých regiónoch SR
- štyria z desiatich absolventov škôl evidovaných v úradoch PSVR majú ukončenú SOS, každý šiesty - SOU s maturitou a každý piaty - US bez maturity

Nedostatok kvalifikovaných pracovníkov : špecifikum slovenského trhu práce alebo univerzálny problém?

- National Employers Skills Survey (Veľká Británia, 2004) - 45% výrobných podnikov má ťažkosti s obsadzovaním voľných pracovných pozícií. Jedno z piatich pracovných miest v odvetviach výroby elektriny a plynu, kovovýrobe a obchode je neobsadené v dôsledku nedostatku pracovníkov.
- A Survey of the American Manufacturing Workforce (USA, 2005) - 80% podnikov a firiem pociťuje nedostatok kvalifikovaných pracovných síl. Predpokladá sa, že tento nedostatok bude mať dlhodobý charakter.

Čo je nedostatok pracovníkov?

- Nedostatok kvalifikovaných pracovníkov (skill shortage) – situácia, v ktorej zamestnávateľia nemôžu obsadiť voľné pracovné pozície v určitých povolaniach resp. majú výrazne ťažkosti s ich obsadzovaním pri existujúcej mzdovej úrovne týchto miest, pracovných podmienkach a geografickej dostupnosti týchto voľných pracovných miest.
- Nedostatok kvalifikovaných pracovníkov môže pociťovať ekonomika ako celok, jej jednotlivé odvetvia alebo regionálne/lokálne trhy práce.
- Vzniká a pretrváva aj pri relatívne vysokej celkovej nezamestnanosti.

Trendy v požiadavkách na pracovnú silu

- Zmeny v profesiovej štruktúre \Rightarrow zánik obsolentných povolání a vznik nových
- Rast požiadaviek na pracovnú silu:
 - rozsah odborných zručnosti a kompetencií (formálne vzdelanie, prax, kognitívne zručnosti a sociálne zručnosti)
- Nové povolania \Rightarrow vyššie nároky
- Trhová kvalifikácia \Rightarrow kvalifikácia aktuálne žiadaná na trhu

Ako predchádzať nedostatku kvalifikovaných pracovníkov

- Predvídanie potrieb kvalifikovanej pracovnej sily na trhu práce
- Nástroje:
 - modelovanie (model dlhodobého rozvoja pracovných síl na základe projektovania dopytu po práci a ponuky práce)
 - prieskum zamestnávateľov (sledovanie potrieb dopytu po práci na základe dotazníkovej metódy)

Odporúčania

- Vytvoriť štruktúry na sledovanie vývoja požiadaviek dopytu po kvalifikovaných pracovných silách
- Založiť systém informácií o povolaniach a zamestnaniach na sledovanie vývoja v tejto oblasti
Umožniť dostupnosť výstupov z informačného systému o povolaniach a zamestnaniach pre potreby zamestnávateľov, školstva, verejných služieb zamestnanosti a iných zainteresovaných subjektov

Ďakujem za pozornosť